

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 97

Maribor, četrtek 30. aprila 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Sokolstvo in delavstvo

Ker se pojavljajo tuintam predsodki, češ, delavstvu ni mesta v Sokolu, zlasti ne v »Sokolu kraljevine Jugoslavije«, (kateri se včasih slika kot krinka jugoslovenskega fašizma!), zato hočem poskusiti razbliniti take — popolnoma neupravičene, pač le iz nepoučenosti izhajajoče — predsodke.

Predvsem moram ovreči očitke fašizma, kar mi je zelo lahko, kajti če primerjamo sokolski nacionalizem s fašističnim, je treba ugotoviti veliko razliko: sokolski nacionalizem se bori le za polne človeške pravice vsakega pripadnika našega naroda, ne da bi hotel pri tem kak drug narod oškodovati; fašizem pa shvača nacionalizem kot borbo za korist lastnega naroda. Za vsako ceno — tudi na škodo tujega naroda. Že temeljno shvačanje nacionalizma je torej popolnoma različno — sokolsko visoko etično, fašistično nemoralno. Vse drugo — več ali manj zunanje — je poleg te načelne razlike tako neznatno, da ne smatram za potrebno, braniti Sokolstvo še dalje pred očitkom fašizma. Mislečemu človeku, ki si je ohranil svobodo duha in možnost objektivnega presojanja, mora to zadostovati.

Da pa si pridemo na čisto glede razmerja Sokolstva do delavstva, oziroma bolj narobe — delavstva do Sokolstva, si moramo pojasniti stališče Sokolstva

1. do kapitalizma,
2. do takozvane internacionale.

Kar se tiče razmerja Sokolstva do kapitalizma, je položaj popolnoma jasn. Baš zadnja skupščina Saveza SKJ dne 29. 3. 1931 v Beogradu je ponovno sprejela načelno resolucijo, ki med drugim pravi: »V sokolski organizaciji so vsi člani enaki. Sokolstvo, zvesto svojim demokratičnim načelom svobode, enakosti in bratstva, ceni ljudi po njihovi osebnosti, vrednosti, a jih ne deli po stanovskih, razrednih, verskih in plemenskih razlikah niti po poklicih, družabnem položaju ali premoženju«. In dalje »Sokolstvo izreka svoje simpatije socialno slabšim v njihovem stremljenju po izboljšanju svojega socialnega položaja. Od svojih članov zahteva, da se v zasebnem in javnem življenju, kadarkoli se križajo njihovi interesi z interesi drugih, vedno opredeljujejo po zahtevah socialne pravičnosti in sokolskega bratstva.«

Iz tega sledi pač popolnoma razločno, da se Sokolstvo ne more smatrati kot kapitalistična, da — niti kot »buržoazna« organizacija. Logično je, da se Sokolstvo, ki »želi v svojih vrstah zbrati ves narod«, kot organizacija v svojem stremljenju po socialni pravičnosti ne poslužuje metode razredne borbe. Zaveda pa se, da razredne borbe ne bo spravilo iz sveta, in zato ne izključuje iz svojih vrst posameznikov, ki se kot taki v svojem zasebnem, pa i v javnem življenju poslužujejo razredne borbe v dosego svoje namena.

Kakšno je socialno stremljenje Sokolstva v praksi, o tem bi se dalo mnogo

razpravljati. Res je sicer, da jugoslovensko Sokolstvo na tem poprišču še nima kdo ve česa pokazati. Res pa je tudi, da se skuša naše Sokolstvo približati i v tem oziru češkoslovaškemu, ki je baš pred kratkim zaključilo svojo vsakoletno zbirko za brezposelne Sokole, katere je dala znatno vsoto v znesku blizu 800.000 dinarjev.

Taka je torej sokolska »buržoaznost«!

Sedaj pa še o »internacionalni«! Internacionalno poznamo troje: a) ultramontansko, b) komunistično in c) tkzv. socialistično. Nujno je, da mora stati Sokolstvo v ostrem nasprotju z ultramontansko internacionalo, ki zlorablja versko prepričanje in čustvovanje v neverske namene, ker Sokolstvo »smatra, da je vera najintimnejši del notranjega duševnega življenja«. In ker mora biti vsak pripadnik sokolske organizacije »borec za resnico in pravico, za vse, kar je dobro in lepo«, seveda ne more in ne sme molčati, kadar se zlorablja v neverske namene vera, ta »najsvetejši del notranjega življenja vsakega poedince«. — Nujno je dalje, da mora Sokolstvo nasprotovati tudi komunistični internacionali, katere taktika je bratomorna vojna. — Ostane še tkzv. socialistična internacionala. Pogloblji se v Marx Engelsov »Komunistični manifest«, h kateremu se socializem vedno vrača, ker mu tvori temelj, nisem našel razloga, imeti kot Sokol-nacionalist strah pred to internacionalo. Kajti taktika te internacionale je »razredna borba, dolg zgodovinski proces, v katerem menjavajo zmage in porazi« (Das Kommunistische Manifest — Sozialistische Bücher, 6. zv. — Dunaj 1921, str. 4). In dalje sem našel (istotam, str. 23), da se smatra ta način borbe za socialno pravičnost v početkih sam za nacionalnega ter da je (istotam, str. 27) »proletariat s tem, da si mora najprej priboriti politično moč ter se dvigniti v nacionalen razred, se sam konstituirati kot nacija, sam še nacionalen, daš ne v smislu buržoazije.« Pa bodisi že v kakršnemkoli smislu! Bistvo nacionalizma je povsod isto: stremljenje po politični samostojnosti, po samostojni državnosti.

Odkod torej strah pred tisto mednarodnostjo? Samo iz krivega shvačanja, ker neuki človek istoveti internacionalnost z anacionalnostjo. Pravilno pa se internacionalnost po »Komunističnem manifestu« (istotam, str. 27.) razlaga tako-le: »V tej meri, kakor se odstranja eksploatacija individua po drugem individuu, se odstranja tudi eksploatacija nacije po drugi naciji.« Zaželjena je torej doba, ko — kakor je rekel Prešeren v svoji »Zdravljici« že l. 1844. — »rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo meč.« In kaj je to drugega nego stremljenje, ki je v Sokolstvu označeno s krilatico »Od Jugoslovenstva preko Slovinstva k človečanstvu!«

Vidimo torej, da je le krivo shvačanje internacionalnost pri »internacih« samih, ki smatrajo nacionalizem za »premagano stališče«, napravilo iz internacionalnosti strah za nacionaliste, da se pa na drugi strani tudi »stanovsko zavednemu delavcu« ni treba bati Sokolstva. Nasprotno: smatral bi naj za oportuno, da vstopi v Sokola, kajti čim več bo v njem stanovsko zavednih delavcev, tem bolj bo moralo tudi naše Sokolstvo delovati v tej smeri, da se doseže čim prej socialna pravičnost. M. K.—č.

Spominjajte se CMD

Brzovlak v plamenih

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA V EGIPTU. — POL VLAKA MED VOŽNJO ZGORELO. — 61 MRTVIH IN NAD 40 TEŽKO RANJENIH.

Med vožnjo iz Kaira v Aleksandrijo je nastal včeraj v brzovlaku požar, ki je v nekaj trenutkih zavil v plamen pol vlaka. Ker vlaka ni bilo mogoče takoj ustaviti, je število človeških žrtev zelo veliko. Uvedena je bila takoj stroga preiskava.

KAIRO, 30. aprila. O strašni železniški nesreči se doznajajo sledeče podrobnosti:

Katastrofa se je pripetila pri postaji Tanti, ko je vozil brzovlak s polno hitrostjo. Iz dosedaj še neznanih vzrokov se je vnela os predzadnjega voza. Radi velike hitrosti, s katero je drvel vlak, je bil takoj v plamenu ves voz. Takoj nato se je razširil ogenj tudi na sosednja dva vozova in potem še naprej, tako da je bila kmalu polovica vlaka podobna ogromni baklji.

Vsa garnitura vlaka je obstojala le iz

zastarelih lesenih vozov s pomanjkljivimi varnostnimi pripravami. Zasilnih zavor sploh ni bilo, tako da vlakovodje med vožnjo ni bilo mogoče obvestiti, da gori vlak. V gorečih vozovih so se odigravali strahoviti prizori. Potniki so v blaznem strahu skakali skozi okna in obležali na progi s polomljenimi udi, večji del pa jih je ostalo v vozovih in so zgoreli. Šele, ko je vozil vlak skozi naslednjo postajo, je postajno osebje opozorilo vlakovodjo na strahovito nevarnost, v kateri je bil ves vlak. Vlakovodja je nato vlak ustavil.

Po dosedanjih poročilih je zahtevala strašna katastrofa nič manj kot 61 mrtvih in 41 ranjenih, ki so jih takoj prepeljali v bolnico. Mnogi od njih se bore s smrtno. Na progi je ležalo vse polno polomljenih potnikov in zgorelih trupel.

Briandov načrt za gospodarsko obnovo Evrope

PARIZ, 30. aprila. »Matin« objavlja prve podrobnosti o Briandovem načrtu za gospodarsko obnovo Evrope. Načrt ima dve poglavji. Prvo se bavi z agrarnimi državami in plasiranjem viška njihovih agrarnih pridelkov v industrijskih državah, drugo poglavje pa z zagotavljanjem tržišča za industrijske izdelke industrijskih držav. Razen tega so v načrtu tudi finančne podpore posameznim državam. Čim proučijo načrt še posamezna ministrstva, bo dostavljen francoskim diplomatskim zastopnikom, da ga izroče vladam, pri katerih so akreditirani.

Ejasko kvarnerske cone

BUDIMPEŠTA, 30. aprila. Madžarsko časopisje se zadnje dni zopet obširneje bavi z vprašanji Reke in Sušaka. Kakor znano, je italijanska vlada uredila v Kvarneru carinsko cono, da bi tako pomagala Reki. Ta akt italijanske vlade pa ni uspel. Madžarski listi priznavajo, da se promet v reški luki skoro nič ni povečal in prizadevanja italijanske vlade, da se bo na tem carinskem področju v svobodni carinski coni v Kvarneru razvila velika industrija, se niso izpolnili. Italijanska vlada se sedaj bavi z mislijo, da bi carinsko prostost v tej coni podaljšala še za nadaljnjih 10 let, ker bo sicer Reka popolnoma podlegla razvoju Sušaka. Listi konstatirajo, da je bilo v letu 1926 v reški in sušaki luki skupno 998 tisoč ton prometa, od kojega je odpadlo na Sušak 27%, l. 1930 pa je imel Sušak sam 718.000 ton. Reka pa komaj nekaj več. Sušak se torej stalno razvija, vkljub vsem beneficijam, ki jih je deležna Reka.

EKSPLOZIJA PETROLEJSKEGA VRELCA.

NEWYORK, 30. aprila. Pri Gladwarterju v državi Teksas v Zedinjenih državah je eksplodiral neki petrolejski vrellec. Dvanajst oseb, ki so delale v bližini, je bilo ubitih. Iz vrelca je švignil plamen, visok nad sto metrov. Vsled silne vročine se kraju nesreče sploh ni moglo približati. Dosedaj so našli le tri trupla.

Doumer ali Briand?

PARIZ, 30. aprila. Za volitve predsednika francoske republike, ki bodo 13. maja, prihaja najbolj resno v poštev kandidatura Brianda, če jo bo sprejel. Kot njegov protikandidat prihaja v poštev edino predsednik senata Doumer kot kandidat desnice, ki bo pri volitvah odločno nastopila proti Briandovi politiki sporazumevanja, katere je po njenem mnenju doživela popoln zlom.

24 URNI ULTIMAT.

LIZBONA, 30. aprila. Upornikom na otoku Madeiri je bil izročen 24urni rok za brezpogojno kapitulacijo. Po tem roku bodo vladne čete bombardirale otok z morja in zraka. Posredovanja škofa v Funchalu za mirno poravnavo konflikta je portugalski vojni minister odklonil.

TETA KRALJA ALEKSANDRA UMRLA STARA 101 LETO.

PARIZ, 30. aprila. Tu je umrla v visoki starosti 101 leta princesa Sarka Karagjorgjevičeva, vdova princa Jurija Karagjorgjeviča, teta jugoslovenskega kralja Aleksandra.

Električni tok je zagrabil

11-letnega Branka Ivniča, ko se je igral krog električnega droga in pri tem prijel za žico, ki je samo za pritrditev drog. Ta žica pa je na še nepojasnen način imela na vrhu droga stik z električno žico in je bila polna toka, ki je fanta zagrabil, da se ni mogel več sam osvoboditi. Pritekla je neka ženska in ga potegnila za suknjo stran.

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v kegljišču gostilne »Plzenski dvor« v Tattenbachovi ulici.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespianju, utrudljivosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni »Franz Josefovi« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

DNE 2. MAJA KONCERT GLASBENE MATICE S TURNEJSKIM SPOREDOM

Pota za izboljšanje razmer na Kobanskem

KULTURNO-GOSPODARSKI SVET. — PROIZVODNJA IN UPORABA. — RADODARNI GOZD. — »LJUDSKE PIJAVKE«. — ZDRAVSTVENI VIDIKI. —

Zdravnik najprej preišče bolnika, ki mu hoče pomagati, da določi bolezen ter po njej predpiše zdravilo. Ako so razni činitelji doslej smatrali, da se gospodarsko in kulturno delo da voditi po enotnih smernicah, so bili pač podobni zdravniku, ki ni podrobno določil bolezenskega stanja, a je predpisal nedolžno zdravilo, ki ne koristi in ne škoduje.

Vsa naša kulturna prizadevanja bi se morala osredotočiti v tem, da se izboljšajo krajevne razmere glede na gospodarstvo, zdravstvo, socialno stanje in prosvetne prilike tam, kjer je to najbolj potrebno.

Ako se zavedamo važnosti položaja v naših obmejnih krajih, moramo brez ugovora priznati zahtevo g. Jurančiča, ki dokazuje pomen poznavanja vzrokov za razne težkoče in prilike. Še le na podlagi teh bomo mogli ugotoviti dejansko stanje v kraju. Kakor je profil dežanskega stanja na Remšniku pokazal g. Jurančiču neprecenljive vrednote za vzgojevalno in izobraževalno delo v šoli in izven nje, tako bodo njegove ugotovitve in izkušnje pokazale jasno sliko one naše obmejne pokrajine, ki je bila v preteklosti prepuščena sama sebi, dasi bi kot naša narodno-obrambna postojanka potrebovala mnogo razumevanja in pomoči. G. šol. uprav. Jurančiču morejo biti vsi prijatelji obmejne grude hvaležni, ko je znal v času svojega težavnega petletnega obmejnega dela zajeti iz svojevrstnega kobanskega žitja in bitja one pozitivne sile, ki hočejo dvigniti ljudstvo iz težkega položaja in zaostalosti.

Načrt za izboljšanje krajevnih razmer na Remšniku more veljati v veliki meri za vse obmejno Kobansko, ki je glede gospodarskih, zdravstvenih, socialnih in prosvetnih prilik slično.

Ker sedanji krajevni činitelji (cerkev, šola, prosvetna in gospodarska društva) s svojimi ustanovami obupnih razmer vsled nesporazumov in medsebojnega izoliranja ne morejo zboljšati, je novi »kulturno-gospodarski svet« z zastopniki omenjenih ustanov v vasi edini forum za skupno proučevanje razmer. Župnik pročuje uspehe dušskrbstva, moralno življenje in značaj ljudstva, učiteljstvo kulturne razmere ter socialne in gospodarske prilike, prav tako imajo svoje področje tudi prosvetna in gospodarska društva. Vse delo se mora prilagoditi krajevnim in ljudskim potrebam.

Izkušnje so pokazale, da le iskreni delavci morejo delovati za povzdigo ljudstva.

Ker je pokrajina zelo hribovita, se pojavljajo gospodarske nadloge. Danes so potrebe in datjave ljudstva mnogo večje kot v starih časih. Takrat je zadostovalo, da so hribovci proizvajali toliko, da so se preživaljali. Gospodarski svet je ugotovil, da je tudi še danes tako, da sta proizvodnja in uporaba enaki; zato ne preostaja dobrin za napredek, omiko in prosveto. Torej: dimnice, majhna okna, prstena tla, nepobeljene stene itd.

Za kritje stroškov pri gospodarstvu se zateka gospodar v gozd. Sedanja kriza lesne trgovine sicer tudi to onemogoča, kar je nov migljaj za iskanje vira dohodkov v drugih panogah gospodarstva.

Ljudje se bodo temu le stežka privadili. Gozd mu je bil vedno radodaren: posekali so nekaj dreves, zapeljali v dolino in v žepu je zažvenketal gotov denar. Ni bilo treba obdelovati zemlje, ne okopavati, ne voziti gnoja, ne trepetati pred točo in slano. Zato je težek problem, kako spraviti kobanskega gospodarja k boljši zemljedelski proizvodnji!

Druga ovira, da kmet nerad z delom dvigne donos svojega gospodarstva, je ta, da so na Kobanskem izkoriščevalci — domačini, ki neusmiljeno stiskajo ljudstvo. Naprednejši kupčujejo z lesom in živino. Pri tem uporabljajo vsa dopustna in nedopustna sredstva, da nakupijo blago po zelo nizki ceni, a ga prodajajo s precejšnjim dobičkom. S takim kupčevanjem »ljudska pijavka« ne producira,

ampak le prevari proizvornike in podražuje blago odjemalca. Ker v ljudstvu živi velika težnja za dobrinami, in si jih ne ve pridobiti s proizvodnjo, pa prevari svojega manj razumnega bližnjega. Ljudstvo vidi, kako so obogateli prosvitljeni gospodarji z različnimi nepoštenimi manipulacijami na račun svojih rojakov kljub temu, da tudi oni ne obdelujejo zemlje urejeno, ampak proizvajajo tudi po starem načinu. Zato je treba posebno mladino prepričati, da je pravno le, če množe življenjske dobrine s svojo lastno proizvodnjo in ne na škodo sotrpinov. Kadarko bodo vsi izboljšali proizvodne pripomočke, bo mogoče dvigniti ljudsko omiko in prosveto ter izboljšati krajevne razmere.

Kmet mora postati splošno gospodarsko prosvitljen, da ne bo obdeloval in proizvajal prav tako, kakor je bil običaj pred 100 leti. Zemljo obdeluje iz navade in po nekakem prirodnem nagonu, zato ne teži po izboljšanju. Zanj je priroda nekaj neznanega, snovi in njenih zakonov ne pozna; oboje v proizvodnji ne vpoštevata. Nujna potreba je, da se gospodarstvo uravnovesi.

Vsled težkega dela je človek otopel in se niti ne zaveda, da se nahaja v slabih zdravstvenih razmerah. Hribovita pokrajina je ovirala, da bi si gradili boljše domove.

Ako bi zdravstvene prilike izboljševali same zase, bi ne uspeli. Boljšati jih moramo le vzporedno gospodarstvu. Kako naj gospodar po dobrih nasvetih preuredi hišo, studenec, posteljo, hrano, ako ne proizvaja za vse to dovolj sredstev! Prvo je, pomnožiti življenjske dobrine, šele nato smemo misliti na to, da izboljšamo zdravstvene razmere.

Tudi ljudska medicina je žalostno poglavje, ki se brez zboljšanja proizvodnje ne da odpraviti. Živimo v dobi, ko so življenjske prilike ponižale zdravnika v kruhoborca. Le tisti lahko pokliče zdravnika, ki ima kaj pod palcem; zdravje se kupuje z denarjem. Zato se ne smemo čuditi, če si ljudstvo skuša pomagati samo ali pa se zateka k mazačem. Ako bi bilo zdravstvo socializirano, bi higiena stanovanj, hrane in nega otroka takoj zavzela položaj, ki jim gre.

Z kmetstvi in gospodinjstvi tečaji se da v tem oziru največ storiti, da vsaj mladina spozna, kar očetje ne morejo. Gospodarski svet bo nadalje skrbel za čitalnico, knjižnico, ki bi kmetu ne nudila samo zabave, temveč mu dajale nasvete. Tudi dober radio-aparat bi zakoniti, od prometa oddaljeni pokrajini odpiral pogled v širni svet. Poučni izleti z mladino in z gospodarji in gospodinjami v tovarne, v vzorna zemeljska podjetja, muzeje, tiskarne, velesejme itd., bodo širokim ljudskim plastem pokazali silo dela, načine dela in njega smotreno ureditev. Spoznali bodo, da delo ni prokletstvo in božja kazen, ki jim je usojena že po rojstvu, temveč činitelj, ki prepleta človeško družbo in jo veže v nerazdružljivo celoto.

Ako bo končno kulturno-gospodarski svet pokazal ljudem korist zadrugištva in bo prišlo do ustanovitve gospodarske zadrage, bo odpadla sčasoma tudi sebičnost, ki jo ob sebi goji dosedanje gospodarjenje. Ozemlje že samo omejuje medsebojne stike. Po dolinskih vaseh pomaga sosed sosedu pri delu in v tiskih, v hribih pa je oddaljen in mu ne more pomagati. Medsebojni odnosi so hladni. Z zadrugišnim gospodarstvom bi se socialni čut v izdatni meri dvignil. Nastalo bi v kraju samem docela drugo ozračje.

Če pa bo sporedno še tudi nova šola posegla globlje in bo skušala v človeku zbuditi speče sile in mu kazati pot v srečnejšo bodočnost, bodo taka pota vodila ne samo naše obmejne kraje, marveč celo našo domovino k novemu življenju. Ta namen zasleduje tudi knjiga g. J. Jurančiča »Iz šole za narod«. Nam, ki je sosednje Kobansko posebno pri srcu, odpira nove poglede na naše obmejno de-

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

Četrtek, 30. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa« ab. C. Kuponi.

Petek, 1. maja. Zaprt.

Sobota, 2. maja ob 20. uri »Odgojena noč«. Zadnjič. Cene od 12—2.

Nedelja, 3. maja ob 15. uri »Začarana žaba«. Znižane cene. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Kavalir Miško«. Premijera.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 4. maja ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Gostovanje maribor. gledališča.

Prihodnja številka »Večernika«

izide v soboto, dne 2. majnika, ob običajni uri. V petek, 1. majnika, list ne izide. —

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice.

Na splošno željo mariborskega koncertnega občinstva priredi pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom g. prof. Vasilija Mirka koncert z istim programom, s katerim je žel toliko uspehov na turneji po Srbiji. Namesto občinstvu že iz prejšnjih nastopov znanih pesmi je zbor naštudiral znano Devovo delo »Turek« in bolgarsko »Ovčar, Makedonec«. Pred koncertom bo predsednik zbora g. Janko Arnuš v kratkih besedah opisal turnejo, ki jo je priredil zbor v tekočem mesecu. Koncert se bo vršil v soboto 2. maja v Unionski dvorani. Začetek točno ob osmih. Prepričani smo, da zna tudi Maribor ceniti trud Glasbene Matice in da razume veliko delo, ki ga je zbor izvršil, ko je seznanil skrajni jug z našo pesmijo. —

Prvo ledeno zrnje...

Iz Slovenskih goric nam poročajo posestniki, da je v torek popoldne, (ko je tudi nad Mariborom bliskalo in treskalo) padla v nekaterih predelih ob severni meji toča, ki je mestoma oklestila nežno popje in cvetje. K sreči ni ta ledena pošiljka napravila preveč škode.

Pasji kontumac ukujen.

Ker se od dne 9. januarja ni pojavil noben nov slučaj stekline v mestu Mariboru, se po naročilu kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z današnjim dnem ukinja strogi pasji zapor. Grizljiv, psi, kakor n. pr. volčji in doberman, morajo še nadalje nositi nagobčnike. V veljavi ostane prepoved jemati pse v gostilne, kavarne in druge javne prostore. Pse jemati na trg ob tržnih urah je strogo prepovedano. Po javnih nasadih se morajo psi voditi na vrvi in z nagobčnikom. Pasji kataster ostane v veljavi še nadalje in mora o posestniki psov prijaviti vsako izpremembo o stanju psov, zlasti vsako sumljivo obolenje, pogin, pobeg, skotenje in to najkasneje v treh dneh v svrhu zabeleženja v kataster in da morebitnih odredb. —

Koncert nar. železničarske godbe

»Drave«

bo v nedeljo, dne 3. majnika, v mestnem parku mariborskem. Spored: 1. F. Kmoch: Koračnica »Prihod kraja«; 2. I. Straub: Valček »Kjer citrone cveto«; 3. W. A. Mozart: Overtura k operi »Don Juan«; 4. S. Bach, Romanca »Vzbujenje spomladi«; 5. Dr. I. Čerin: Srbske in hrvatske pesmi »Lepa Mara«; 6. F. Lehár: Pesem iz rom. operete »Dežela smehljajna«; »Tvoje je, to srce«; 7. E. Wagner: koračnica »Meletta«. Začetek ob 10.30. Dirigent: g. Ivan Koudelka. —

Jugoslavija na mednarodnih letalskih tekmah.

V Plzinju na Češkoslovaškem bodo 1., 2. in 3. maja t. l. mednarodne letalske tekme. Jugoslavijo bodo na tekmah zastopali Tadija Sondermajer, Dragiša Stanisavljević in Aleksa Mitrović. —

lo, ki smo ga in ga bomo voljni vršiti po svojih močeh. Ne samo uživanje planinskih lepote, bodi naloga nas izletnikov! Ozki stiki z narodom, pogosti obiski, spoznavanje in razumevanje ljudskih teženj, koristna knjiga in vsestranska pomoč nas v zaledju bo v naših obmejnih prijateljih vzbudilo zavest, da niso več osamljeni in zapuščeni!

KINO

Grajski:

Od danes dalje
Najboljša veseloigra:
ZASEBNA TAJNICA!
Renate MÜLLER. — 100% govoreči
in zvočni velesilm v nemškem jeziku.
Film svetovnega slovesa!

Union:

Danes zadnji dan:
ARIANA.
Od petka dalje:
100% govoreči in zvočni velesilm:
HAJDUČKA PESEM.
Poje največji bariton sveta
Lawrence TIBETT.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih
ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in
praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure
na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

V soboto in nedeljo:
ČRNI VITEZI
Richard TALMADGE.

Akademijo državnega ženskega učiteljskega v Mariboru

se radi nepričakovanih ovir preloži na ponedeljek dne 4. maja ob 6. popoldne v Narodnem domu. Čisti dobiček je namenjen v podporo gojenkam V. letnika za njih maturitetno potovanje. Zato pričakujemo številan obisk. —

Koncentracija jugoslovanskih vojni grobov v ČSR.

Po mirovni pogodbi in po sporazumu med Jugoslavijo in Češkoslovaško se izvaja že nekaj let koncentracija vojni grobov, v katerih počivajo Jugoslovanci, ki so umrli za našo vojsko v svetovni vojni. Akcijo vodi glavni nadzornik teh grobov, pravoslavni duhovnik Crvčanin, ki je dodeljen praškemu jugoslovanskemu poslanstvu. Ne Češkoslovaškem je 17.000 jugoslovanskih grobov, na Poljskem 3000, v Avstriji 28.000, na Madžarskem 22.000, v Nemčiji krog 2000. Že del časa se vrši koncentracija grobov v Češkoslovaški. Krog 1200 mrličev iz 48 grobov iz Moravske in Šleske je bilo že prenešenih v Olomouc. Sedaj se vodi delo na koncentraciji v Češki, nato pride na vrsto Slovaška in Podkarpatska Rusija. Na Češkem se koncentrirajo jugoslovanski grobovi v Jindřichovicah pri Karlovih Varih. Tam leže ostanki od 8000 mrličev v ogromni okostnjači. Na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji je 8000 jugoslovanskih grobov, od teh največ (6000) v Velikem Mederu. Vsi ti grobovi bodo koncentrirani na groblje v Trenčinu, kjer bo postavljen spomenik.

Četrtek Petek
Kabaretni večer
Velika kavarna

Sv. Rupert v Slov. g.

Od tuk. sokolske čete je odšlo 10 bratov k vojakom. Priredili smo jim poslovilni večer, katerega se je udeležilo razen članov tudi več prijateljev Sokola. Od odhajajočih sta se poslovila za sokolsko četo brat načelnik Grögl, v imenu domačinov pa g. župan Vogrin. Izgubili smo nekaj najboljših telovadcev, ki pa bodo gotovo takoj zopet v naših vrstah, ko se vrnejo. Vsi bodo gotovo vneli apostoli sokolske ideje in jih pričakuje mo zato z veseljem. Sokol dobiva pri nas trdna tla. Četa ima nad 200 članov, od teh okoli 180 telovadcev. Javno priznanje in zahvalo zasluži brat Fric Živko, veleposestnik v Sp. Voličini, ki je dal četi brezplačno na razpolago velik travnik za letno telovadišče. Mlada sokolska četa Sv. Rupert je menda najmočnejša sokolska edinica v svetolenarškem okrožju. Da je pa ta napredek v veliki meri zasloga agilnih funkcionarjev matičnega društva Sv. Lenart, je jasno.

Aretrali

so sinoči pobeglega kaznjence Ivana Gselmana in ga zopet izročili pristojni oblasti.

Borba proti opiju in drugim strupom

Turška vlada je izdelala zakonski načrt, s katerim je proglasila za državni monopol izdelovanje, uvoz in izvoz vseh opijevih in kokainovih derivatov. Vse zaloge tvorničarjev omenjenih proizvodov morajo biti predane vladi, ki jih bo nato prodajala v zakoniti trgovini na račun lastnika. Pod kontrolo je bila postavljena tudi trgovina s surovim opijem ter sajenje indijskega lana, iz katerega se dobiva hašiš. Baš tako pa tudi gojenje vseh rastlin, ki služijo za proizvodnjo kokaina in niemu sličnega materiala.

V Mali Aziji so dosedaj trije centri tajne trgovine z opijem. V Carigradu izdelujejo in razpošiljajo v glavnem morfij in heroin. Sirija in Palestina sta v glavnem producenta hašiša, ki je že od davnih dob znan pri orientalskih narodih. Izvažajo ga predvsem v Egipt. Končno pride kot tretje središče v poštev Bušir ob Perzijskem zalivu, preko katerega se vrši z Indijo in Kitajsko trgovina na veliko. V Carigradu so tri velike tvornice za predelavo opija in sicer 1. 1926. osnovana Oriental Product, čije lastnika sta neki Turci in neki Japonec. Ta tovarna proizvaja mesečno 200 kilogramov morfija in heroina. Naslednja je 1. 1929. ustanovljena tvornica Etchim. Njena lastnica je Comptoir Central des Produits Chimiques et Pharmaceutiques v Parizu. Njena mesečna produkcija znaša približno 350 kilogramov. Končno je največja, 1. 1930. utemeljena Turška delniška družba za farmacevtske in kemijske proizvode, z mesečno produkcijo okrog tisoč kilogramov. To bi bilo torej skupno 18.600 kilogramov morfija in heroina letno, napram 12.000 kilogramov, kolikor znaša celotna letna svetovna potreba za medicinske svrhe. Po strokovnjaški ugotovitvi je prišlo od 1925. do 1929. eta v promet okrog 36.000 kilogramov raznih opojnih sredstev nezakonitim potom, torej okrog 7200 kg letno. Carigrad je središče nezakonite trgovine opijevih derivatov in v glavnem oskrbuje on ves bližnji Vzhod in evropska ter ameriška tržišča s tem blagom. Policijski prefekt v Kairi, Rusel paša,

je izjavil, da egiptski kmet, felah, ki je bil prej v telesnem in duševnem oziru najbolj zdrav kmet na svetu, danes vedno bolj in bolj propada radi uživanja teh opojnih sredstev. V Egiptu ni vasi, kjer ne bi bilo te razvade. Poleg opija in kokaina uporabljajo najbolj hašiš, ki ga prevažajo nezakonitim potom v velikih množinah iz Sirije, preko puščave Sinaj v Egipt. V preteklem letu je zaplenila egiptska policija 20.400 kg hašiša, v vrednosti 187.000 egiptskih funtov. Tihotapci se poslužujejo radi visokih cen opija in kokaina najvratolomnejših zvižaj pri tihotapljenju. Tako je bilo n. pr. često odkrito tihotapljenje opija ali hašiša v konzervah, v raznih sestavnih delih strojev, v izdolbenem mlinem kamenu, pa celo v stranišnih pokrovi. Egiptska policija vrši najpozornejše preiskavo vseh tujcev, ki prihajajo v zemljo. Vse te mere pa seveda ne zaležejo dovolj, dokler se bo v Turčiji svobodno izdelovalo in izvažalo te strupe. Vendar pa izgleda, da bo v tem pogledu nastopilo skoraj povoljnejše stanje. Turška vlada je opijski komisiji Lige Narodov obljubila pomoč pri pobujanju tihotapljenja opija in njegovih derivatov. Zakonski načrt, ki ga je sedaj izdelala turška vlada, naj bi predstavljal v tem pogledu korak naprej. Uspeh se je pokazal v tem, da je največja tvornica opija v Carigradu že opustila svoje dosedanje delo in se je pretvorila v tvornico kodeina, jodovih preparatov in raznih drugih farmacevtskih preparatov.

Vendar je malo upanja, da bi mogli popolnoma iztrebiti tihotapljenje opija, ki je silno važen faktor turškega nacionalnega gospodarstva. Letno se ga producira 100.000 do 130.000 kilogramov, kar predstavlja vrednost 3 milijonov turških funtov. Zato ne bodo mogli zavzeti napram proizvajalcem in trgovcem opija nikdar onega stališča, ki ga zahteva Liga Narodov in interesi sosednjih zemelj. Poleg tega pa je v Mali Aziji množica zakonitih mest, ki se bavijo s proizvodnjo in tihotapstvom opija ter je tako onemogočena uspešna kontrola.

Stalin čisti v sovjetskem tisku

V sovjetskem novinarstvu je opaziti interesanten pojav: tisk v Sovjetski Rusiji je lahko samo komunističen. Ne dovoljuje se nevtralen, še manj pa opozicijski tisk ter se poskuša za ustvaritev takega tiska na vse moguče načine in najenergičnejše iztrebljajo. Vendar pa je med sovjetskimi novinarji mnogo nekomunistov, ki niso člani komunistične stranke in niti kandidati za včlanjenje v njej. Tako ustvarjajo komunistični tisk v SSSR predvsem nekomunisti, »strokovnjaki«, ki so ostali pri komunističnih listih zato, ker ni drugega tiska v Sovjetskem Savezu. Razumljivo je, da taka situacija vznemirja vodje komunističnega pokreta, ker ne zaupajo preveč svojemu tisku, ki je v upravi tujih rok.

Moskovski komunistični list — »Večernjaja Moskva« — piše v eni izmed poslednjih števil sledeče: »Novinarsko osebje pri nas še vedno ni zadovoljivo. Med novinarji so ljudje, ki so nam popolnoma tuji.« Te besede so privedle Stalina na pristaše do tega, da so izvedli pred kratkim »čiščenje« v redakcijah, iz katerih so bili odstranjeni vsi komunistom sumljivi tipi. Reorganizirali so tudi moskovski »Dom tiska«, v čigar upravi je bilo precejšnje število nekomunistov. V novo upravo so postavili 56 novinarjev, večinoma članov komunistične stranke. Določeno pa je bilo tudi, da mora biti »Dom tiska« pomočnik komunistične stranke v borbi za generalno linijo (t. j. kolektivizacijo) in v pripravi kadrov novih komunističnih novinarjev. Danes se izvaja v SSSR torej pritisk tudi na osebni sestav sovjetskega novinarstva. Namen tega pritiska je, izmenjati poleg forme tudi duh novinarstva, ki mora postati popolnoma Stalinovo.

Mesto na ledu

Moskovska »Izvestija« poročajo, da je ži 8 km od Novosibirska na ledu reke Ob celo leseno mesto, ki je spojeno z obrežno železnico. V tem mestu živi in dela 3000 ljudi, ki grade kilometer dolgi most. Veliko vprašanje pa je, ali se jim bo posrečilo napraviti most, še predno se prične led tajati in se pomikati naprej. Ako ne dosežejo svojega namena, potem bo besni element odnesel s seboj vse mostovno ogrado. Položaj »mesta na ledu« je tem nevarnejši, ker so dela zakasnila za dva tedna. Prihodnje dni se z mostom vred odloči tudi usoda »mesta na ledu«.

Letošnja Noblova nagrada

Po poročilih iz Stockholma bo Noblova nagrada, ki bo podeljena letos, najvišja od vseh dosedanjih. Vsota znaša namreč 173.206 švedskih kron. Sedaj znašajo dohodki fonda 1.154.708 švedskih kron. Preteklo leto je dobil vsakdo samo 172.946 švedskih kron, torej nekaj stotakov manj, kakor oni, ki bodo tako srečni, da bodo dobili letos Noblovo nagrado. Najmanjša nagrada je bila l. 1923, ko je znašala 114.000 švedskih kron. Celokupna vrednost Noblove ustanove pa znaša 43.540.000 švedskih kron.

Orjaški svetilnik.

Na letališču v Čikagu je bil nedavno izročen prometu orjaški svetilnik, močen za 2 milijona sveč. Nazvan je na čast oceanskemu letalcu Lindberghov svetilnik. V višini 40 m potuje po obzorju svetli pramen in opiše pri ugodnih vremenskih razmerah krog s premerom 1600 km. Ob vedrem in jasnem vremenu je luč tega svetilnika še močnejša od solnčne svetlobe. Svetilnik je stal več milijonov dolarjev in je mestu Čikagu v velik ponos.

Sport

Velika klubska etapna dirka Koturaškega saveza

pododbor Maribor, se bo vršila dne 3. maja okrog Pohorja. Vozi se v eni skupini: seniorji in juniorji. Štart je pri mestnem vodovodu na Tržaški cesti ob 6. uri. Proga: Maribor - Slov. Bistrica - Konjice - Vojnik - Celje - Arja vas - Velenje - Straže - Slovenji Gradec - Dravograd - Maribor. Cilj 1. Arja vas, II. Dravograd, III. Maribor, Koroška c. pri kamnu km. 1. Nagrade: Prvi, drugi, tretji darilo in častno kolajno, četrti, peti in šesti častno kolajno. Splošna določila. 1. Vozi se po določilih pravilnika Koturaškega saveza. 2. Dirka je odprta samo za člane klubov, ki so včlanjeni v Pododboru Mariboru in je obvezna za vse klube. 3. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost ter se mora držati strog cestno-policijskega reda. Kolesa morajo biti opremljena z zvoncec in rabljivo zavoro. Prireditelji ne odgovarjajo za škodo, ki jo povzroči posamezen dirkač med vožnjo. 4. Odredbam vodstva se je najstrožje pokoriti. 5. Proteste je vložiti 15 minut po izvršeni dirki z vplačilom Din 30.—, kateri znesek se vrne, ako je protest odobren. 6. Prijave sprejema predsednik Kvas. Prijavnina znaša Din 10.—. 7. Vrstni red in obliko startanja določi vodstvo dirke. 8. Dirka se ob vsakem vremenu. Razglasitev rezultatov isti dan na prijateljskem sestanku v restavraciji hotela Halbwidl ob 19. uri. — Koturaški savez kr. Jugoslavije, pododbor Maribor.

SZNS, službeno.

Deligirajo se k tekam: Salzburger ASK: ISSK Maribor g. dr. Planinšek; Salzburger ASK: SK Rapid g. Nemec; SK Rapid rez.: ISSK Maribor rez. g. Jančič; ISSK Maribor: SK Svoboda gosp. Frankl. Poverjenik.

Iz SZNS.

Obveščajo se ponovno vsi člani sekcije in sodniški kandidati, da je poročilo o tekmah s predpisano takso in na predpisani tiskovini dostaviti najkasneje vsak torek na naslov sekcije. Prestopke bo sekcija v bodoče strogo obravnavala in opravičil ne bo upoštevala v nobenem primeru.

BSK v Carigradu.

BSK je včeraj odigral v Carigradu tekmo proti »Dehitaču«. Rezultat je 1:0 za carigraško moštvo. Danes igra BSK proti Galata Saraj, v petek pa proti Fener Bagdže.

Davis cup.

V tekmovalju za Davis cup je Argentina zmagala v Santiagu proti Chile s 3:0.

Japonska: Jugoslavija.

V Zagrebu se bo vršil v dneh 8., 9. in 10. maja veliki teniški dvoboj za prvenstvo sveta med najboljšim igralcem Jugoslavije in Japonske.

Avstrija: Madžarska.

Nogometna tekma za evropski pokal bo v nedeljo dne 3. maja na Dunaju.

Žene lahko sodelujejo na olimpijadi.

V nedeljo se je vršil v Barceloni kongres mednarodnega olimpijskega odbora. Sklenjeno je bilo, da v bodoče tudi žene lahko tekmujejo na olimpijadi in sicer v umetnem drsanju, plavanju, gimnastiki, in sabljanju. Dalje je bilo sklenjeno, da se na olimpijadi v Los Angelesu 1932 nogometna olimpijada ne bo vršila.

Nemško znanstveno delo o Črni Gori

Tiskovna zadruga v Stuttgartu je izdala v zbirki »Geographische Abhandlungen« kulturno-geografsko sliko z naslovom »Westmontenegro« izpod peresa profesorja dr. Kurta Kaisera (1931. str. 134. s 7 kartami med tekstom ter z 8 slikami). Autor tolmači pojem zapadne Črne gore, podaja morfološki pregled, prikazuje klimo, tla, vegetacijo, naselbine, razdelitev prebivalstva, oblike pašnikov, poljedelstvo itd. Na koncu dela je pregled literature s poglavji: geografija, morfološka, geologija, klimatologija, biologija, antropogeografija, zgodovina in statistika.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor III. Krčevina-Košaki,

tačas v pripravi, bo imelo v nedeljo 3. maja ob 15. uri ustanovni občni zbor v krčevinski šoli. Dnevni red bo naslednji: 1. Otvoritev. 2. Poročila funkcionarjev pripravljalnega odbora. 3. Govor br. pod staroste Sokolske župe Maribor, dr. Maksa Kovačiča. 4. Določitev članarine in sprejemanje novih članov. 5. Volitev staroste, podstaroste, funkcionarjev in 9 odbornikov. — 6. Predlogi, nasveti in slučajnosti. 7. Zaključni govor — br. Tomažič Rado, starosta Sokolskega društva Tezno. K udeležbi vabi vse člane (ice), zastopnike sosednih Sokolskih društev ter Sokolu naklonjeno občinstvo — pripravljalni odbor. Zdravo!

Članom Sokola Maribor Matica!

Jutri 1. maja potujejo iz Českoslovaške skozi Maribor z brzim vlakom ob 13.58 češki železniški uradniki. Vabljeni smo od češke zveze železničarjev, da sprejmemo goste. Pozivamo zato vse članstvo, naj se udeleži sprejema v čim večjem številu, v civilu z znakom. — Zdravo! — Odbor Sokolskega društva Maribor matica.

Mariborska župa SKJ

objavlja: Oficirski dom mariborske garnizije priredi 2. maja 1931. drugarski večer v dvorani Narodnega doma. Začetek ob 20.30. Obleka poljubna. Ker niso še gotove pozivnice za posamezne osebe, prosi predsednik Oficirskega doma Sokolsko župo, da priobči svojim članom to vabilo. Zato vabi mariborska sokolska župa vse svoje člane, da se tega večera udeležijo v kolikor mogoče velikem številu in dokumentirajo s svojim obiskom tesno vez, ki je med našo narodno vojsko in Sokolstvom. — Zdravo!

Sokolskim edinicam župe Maribor!

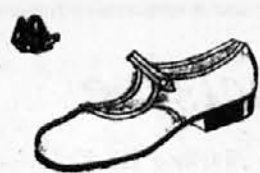
Zbor društvenih prosvetarjev, ki je zasedal dne 26. aprila, je sklenil, da mora počenši s 1. majem vsaka sok. edinica na našem župnem ozemlju imeti naročen po 1 izvod »Mariborskega Večernika Jutra«. Več tozadevno v sobotni številki »Večernika«! Zato ne vračajte lista! Zdravo! Prosvetni odbor Sokolske župe Maribor.

Ne veruje v Wilkinsov uspeh

Slavni polarni popotnik Mac Millan je izrazil nedavno dvom, da bi podmornica Sira Huberta Wilkinsa prodrla do severnega tečaja. Mac Millan smatra takšno ekspedicijo za zelo riskantno. Na severnem tečaju je led na nekaterih mestih debel do 40 stopinj in je plovba v teh predelih možna samo po položaju meseca in zvezd. Čim se podmornica spusti pod led, izgubi kapetan orientacijo in zablodi v ledenih pustinja. Podmornico lahko doseže nesreča tudi na ta način, da jo ledovje zagradi in stisne. Millian svari Wilkinsa, ki hoče s svojimi 19 tovariši že v kratkem odpluti v Arktido. Dasi je podmornica dobro zgrajena, vendar ne bo mogla v slučaju ledene blokade odoleti grozne mu tlaku.

Tudi levi se civilizirajo

Prodiranje civilizacije do oddaljenih afriških pustinj, kjer je dozdej kraljeval krvi žejni kralj pustinje lev, ni ostalo tudi tam brez upliva. Tudi ta zverjad se umika pred človekom in degenerira. Višji paznik »Kruegerjevga narodnega parka« je nedavno poslal svojemu predstojstvu presenetljivo poročilo, da so levi vzhodnega Transvaala tako degenerirani, da se bavijo s krajo kokoši. Posebno mlade levinje — pravi poročilo dalje — ne poznajo večjeje junaštva nego polastiti se par kur iz kurikov. Kako so se levi akomodirali civilizaciji, kažejo tudi poročila avtomobilistov, ki pravijo, da so levi pri pogledu na avtomobile že popolnoma ravno dušni in, da se lev, ki se zelo rad valja v mehkem prahu sredi ceste, le s težavo da pripraviti, da bi se izognil avtu. Ako avtomobilist stopi iz voza, pa se ta kralj pustinje tako prestraši, da izgine naglo v nočavi kakor zajec.

Vrsta 2142—03

Otroški čevlji iz platna s kožnatimi
odplatli in podpetniki.

Za mesec majnik

udobni in nizki čevlji

Bata

59.-

Vrsta 2651—03

Prodajamo jih iz boksa in laka za
enako ceno.

199.-

Vrsta 2645—28

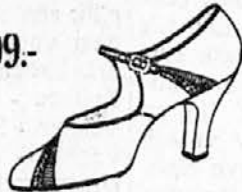
Apartni čevlji za izprehod, s polvi-
šokimi podpetniki. Izdelani so iz čr-
nega matboka, laka ali drap-kože.

199.-

Vrsta 9805—61

Odprti čevlji za izprehod, dovršen
pomladanski model, okrašeni s pa-
sicami in zaponkami. Izdelani so iz
laka ali v svetlih barvah.

199.-

Vrsta 9875—62

K lahkim oblekam apartni okras s
lakastimi pasicami, z imitirano kač-
jo kožo in v svetlih raznobarnih
brilantnih kožah.

169.-

Vrsta 1937—22

Kdor težko dela, potrebuje za spo-
mlad lažje čevlje. Evo jih s trpež-
nimi podplatli za neverjetno nizko
ceno.

249.-

Vrsta 6627—08

Elegantni udobni čevlji za boljše
gospode. Sportniki na terenu in na
tribunah ne morejo biti brez čev-
ljev take oblike.

Italijanščino in nemščino

podučuje diplomirana učiteljica. Po-
nudbe na upravo »Večernika« pod
»Tuji jeziki«. 1243

Tri gospode

sprejem na hrano in stanovanje. —
Splavarska 6. 1244

Učenko

15—18letno sprejme takoj zadruga
Stritarjeva 17 prvo nadstropje levo. 1235

Lepo opremljeno sobo

z dvema posteljama oddam. Sodna ul.
20 pritličje, vrata 2. 3003

Opremljeno sobo,

s posebnim vhodom elekt. lučjo od-
dam. Magdalenska ul. 50. 1245

Žensko in moško kolo

ceneno na prodaj. Vojašniška 21. 1228

Lepo opremljen kabinet

oddam gospodu. Magdalenska ul. 61. 1230

Obiščite naš pedikerski salon,

samo za Din 10.— osvežiti hočemo Va-
še noge, odstraniti kurja očesa in ure-
diti Vaše nohte brez vsakih bolečin.

„Bata“

Sobo lepo opremljeno

s posebnim vhodom takoj oddam bolj-
ši osebi. Linhartova ul. 4, pritličje,
desno. 1222

Otvoritev Käferjevega kopališča

s tušem in solnčnimi kopeli bo 1. maja
t. l. 1218

Soliden gospod

se sprejme na hrano in stanovanje.
Tattenbachova 20, pritličje levo. 1220

Vrtnice,

nizke, 10 kom. za Din 40.—, 60.— in
80.—, visoke vrtnice in plezalke, le-
potično grmičevje, konifere, petunije,
salvije, georgine in sploh vse za vaš
vrt dobite najcenejše pri Vrt Džamo-
nja i drug, velevrtnarstvo, Korošče-
va ulica 44. 1016

Kovčke za potovanje

v največji izbiri in najnižji ceni pri-
poroča Ivan Kravos, Aleksandrova
cesta 13. 1112

Stanovanje (pritlično) 2—3 sob,

najraje v bližini gl. kolodvora iščem za
1. julij. Cenj. ponudbe na upravo lista
pod »Solnčno«. 1229

Pekarijo

da pod ugodnimi pogoji takoj v najem
Lovro Petovar, Ivanjkovci, Samski
reflektanti imajo prednost. 1176

Naznanjam,

da imam veliko zalogo najfinejših por-
celanastih plošč za oblaganje štedilni-
kov, mesnic, kopalnic itd. po najnižji
ceni. Prevzamem tudi vso pečarsko
delo ter imam tudi velike peči na raz-
polago. Se priporoča Ivan Kroppe,
Aleksandrova c. 49. 1231

Zgubila sem

iz Gosposke ulice do Glavnega trga
sivo usnjeno torbico z dokumenti. Naj-
ditelj naj jo odda na policiji, gotovino
si lahko obdrži kot nagrado. 1232

Priznano dobro

in zvežo praženo kavo
čaj, kakao, čokolade, slad-
kor, moko, riž, olje in vse,
druge specerijske predmete
nudi po najnižji ceni

A. LESJAK
Gosposka ulica 11

Vinotoč

Križan, Krčevina,
nasproti Kalvarije s
1. majem

otvorjen!

zastopniki se sprejmejo

Radi opustitve trgovine splošna razprodaja

celokupne zaloge po zelo znižanih cenah in sicer: Plete-
nine, trikotaža, galanterija, parfumerija, ročna dela, kroja-
ške potrebščine.

Damske nogavice — flor in svilene,

moške nogavice — dolge in kratke,

otroške nogavice — dolge in kratke.

Izrabite to ugodno in redko priliko, katera se Vam
nudi pri **razprodaji**

Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova 23
moda, galanterija, perilo

M. Zavaccoi

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

125

In ko je mož odkimal, so se zastrle njene oči s
solzami.

Toda lastna bolest je takoj izginila v tej veliko-
dušni ženski; mislila je samo na žalost Manfredovo
in Tribuletovo.

Vedela je takoj, zakaj ju je privedel Ragastan s
sobo.

»Gospoda,« je dejala. »Poznam vaju oba. Vi, go-
spod Flerial ste najboljši in najpožrtvovalnejši oče in
o vas, gospod Manfred, sem slišala že mnogo, mnogo,
dasi vas toliko ne poznam.«

»Milostljiva,« je jecjal Tribulet, gledaje okrog se-
be, kakor bi gledal, kdaj stopi Žileta v sobo.

Manfred pa, mladi mož, ki je bil tako trden in
brezskrben pred arkebuzami kraljevih vojakov, je tre-
petal in čutil, kako se mu šibijo kolena.

»Gospoda,« je povzela zdaj Beatrice, »bodita sr-
čna, bodita krepka, bodita moža, zakaj žalostno no-
vico vama imam povedati.«

»Žileta?«

»Ugrabljena!«

Trojen vzklík je pozdravil to besedo.

»Torej je bila Žileta tu?« je vzkliknil Tribulet.

»Ali niste vedeli?«

»Žal,« je dejal Ragastan, »namenil sem jima pre-
senečenje.«

»Milostljiva! Milostljiva!«, je izpregovoril zdaj
tudi Manfred, »govorite, rotim vas! Morda je še čas,
ako hitimo. Kdaj se je zgodilo?«

»Okrog poldvanajstih, to je pred dobrima dvema
urama.«

»Oh, ta odprta vrata!« je vzkliknil Ragastan.

»Toda kdo je bil tukaj? Kdo?«

»Kdo naj bo?« je vzkliknil Tribulet, in temen
ogenj se je užgal v njegovem očesu. »Kdo drugi, ka-
kor razbojnik, ki se skriva ponoči in teka za ženska-

mi. Strahopetec, ki ga varuje njegovo dostojanstvo in
njegova moč maščevanja nešteti očetov, bratov in
zaročnikov! Kdo drugi kakor kralj francoski!«

Beatrice je pokimala in dejala:

»Res, on je bil tukaj!«

In v par naglih besedah, ne izpustivši nobene po-
drobnosti, je povedala prizor, ki smo mu prisostvovali.
Manfred in Tribulet sta si dala željno ponoviti
vsako najmanjšo kraljevo besedico.

»Upajta!« je povzela Beatrice. »Kralj je govoril
res kakor oče... morda ji pa ne preti nobena ne-
varnost...«

»Ah, gospoda,« je vzkliknil Tribulet, »vi ne po-
znate tega človeka tako, kakor ga jaz poznam. Hina-
vec je in spretno izrablja vsako mogočo krinko, a
to tem kruteje, ker misli, da se mu ni treba bati no-
bene kazni: v strasteh, ki se kar vrste v njegovem
srcu, je trdovraten in zmožen najhujšega zločina.
On pravzaprav dvomi, da bi bila Žileta njegova hči;
toda tudi, ako bi imel v rokah še tako nepobiten do-
kaz, ga je zmožen pozabiti in poteptati!«

Manfred je krčevito stiskal pesti.

Med tem pa se je zaval Tribulet v svoj plašč.

»Oprostite, milostljiva, da vas ostavljam tako
naglo,« je dejal. »Rad bi zvedel, kje in kako ste na-
šli mojega otroka. Rad bi vam bil razložil, kako pre-
polno je moje srce hvaležnosti do Vas... Toda vsaka
sekunda, ki mine, dela nevarnost strašnejšo...«

»Kam tečeš?« je vprašal Manfred s stisnjenimi
zobmi, tikaje prvič v svojem življenju moža, ki ga je
nazival Žiletinega očeta.

»V Luvru, moj sin,« je rekel Tribulet.

»Spremljam te. Najboljše je, da takoj ubijeva ti-
rana...«

»Ne, ne,« je rekel Tribulet živahno. »Zvijača je
potrebna, ne pa sila. In zvijača je moje najboljšo
orožje. Kadar pride ura, pozovem moč tvoje roke na
pomoč — o tem bodi prepričan!«

»Gospod Flerial ima prav,« je rekel Ragastan in
prijel mladega moža za roko.

»Oh,« je zahrpel Tribulet. »Naj bo ta hiša naše
shajališče, Manfred,« je dejal, videč, da hoče mladi
mož vseeno z njim, »treba je, da ostaneš. Ako se mi

zgodí nesreča, pa ne bo več nikogar, ki bi se zavze-
l zanj, kaj bo potem z njo? In vrhu tega sem jaz njen
oče; pravico imam, da grem prvi v ogenj... Ostani,
ukazujem ti!«

Tribulet je odhitel.

Manfred, čudeč se njegove moči pri kralju, se je
spustil v naslanjač; Ragastan in Beatrice sta prisko-
čila k njemu.

Sledimo malo bivšemu dvornemu norcu Franca I.

Kakor je rekel, je tekel Tribulet naravnost proti
Luvru in dospel tjakaj v manj ko desetih minutah,
dasi mu je bilo teči jako mučno in težavno... Nočni
čuvalji, ki je tekel mimo njih, so se vpraševali nedvo-
mno, kakšne vrste je ta pošast, ki je skakala razogla-
va ob stenah hiš, s plaščem, vihrajočim v vetru.

Kaj je hotel Tribulet storiti?

Sam ni vedel natanko.

Navdajala ga je le ena misel; prodreti v Luvru in
priti do Žilete, naj ga stane kar hoče...

Če se mu posreči le to, potem je ostalo njegova
briga!

Za Tribuleta, ki je poznal Luvru in vedel, kakšne
zapreke čakajo nezvanega gosta v bližini kraljevega
stanovanja, je bilo to podjetje nekaj nadčloveškega.

In vendar ga je poizkusil, oprijemaje se svoje
fiksne ideje s trdovratnostjo obupa...

Kakor pa je vpošteval Tribulet edino to rešitev
in mu v takratnem razpoloženju duha sploh ni bilo
mogoče misliti na drugačen izhod, je vendar premiš-
ljal, s kakšnimi sredstvi bi prišel najbolje do cilja.

Pred vsem je takoj zavrgel misel, da bi izkušal
priti v Luvru skozi velika vrata, kjer bi ga brez dvo-
ma aretirali.

Mongomeri mu je prišel na um.

In dejal si je, da mu je namenil gardni kapitan
gotovo strašno maščevanje.

Ustavil pa se kljub temu ni.

Dospevši do Luvra, ga je naglo obkrožil.

Poznal jev rata, ki so se odpirala na Senin bre-
in ki so jih toliko nadzorovali; ako jih ne bi našel
odprtih, jih je hotel odpreti s tem, da vlomi ključav-
nico s koncem svojega bodala.

(Nadaljevanje prih.)